

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
від 03 травня 2024 р.
(протокол №8, п.1)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ЧТЕІ ДТЕУ
від 03.05.2024р. № 5

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про кваліфікаційну роботу для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (далі - Положення) є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету (далі - ЧТЕІ ДТЕУ).

1.2. Кваліфікаційна робота – кваліфікаційне самостійне дослідження, що виконує студент при завершенні навчання за освітньою програмою ЧТЕІ ДТЕУ; призначене для об'єктивної оцінки ступеня сформованості компетентностей та програмних результатів, які закріплені у освітньо-професійній програмі ЧТЕІ ДТЕУ, містить висновки та пропозиції за результатами аналітичних і експериментальних досліджень, направлені на вирішення актуальної науково-практичної/суспільно важливої проблеми.

1.3. Кваліфікаційна робота містить результати дослідження стану вивчення проблеми (огляд та аналіз), детально обґрунтовану та належним чином оформлену пропозицію, що передбачає впровадження (за можливості) певних змін (нововведень) у діяльність об'єкту дослідження та висновки.

Підготовка кваліфікаційної роботи передбачає виконання студентами таких завдань:

- поглиблення, систематизацію та закріплення знань, набутих у процесі навчання;
- розвиток навичок та умінь здійснення інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької діяльності для вирішення прикладних задач з тематики дослідження;
- закріплення та розвиток теоретичних знань за темою кваліфікаційної роботи на основі вивчення та систематизації сучасних спеціальних інформаційних джерел вітчизняних та зарубіжних авторів, узагальнення історичного та гносеологічного аналізу;
- розвиток умінь вести науковий пошук, узагальнювати різні пропозиції (точки зору, методичні підходи, концепції), чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;
- набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, викладеного в спеціальних літературних джерелах, передового досвіду науковців та практиків до умов діяльності об'єкту дослідження;
- закріплення практичних навичок проведення досліджень, формування його методичного забезпечення з урахуванням сутності поставленої проблеми та обмежень, що мають тісний зв'язок з діяльністю об'єкту дослідження;
- опанування навичками логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловленої пропозиції стосовно проблеми, що вирішується, проведення планових і прогнозних розрахунків з використанням сучасного методичного забезпечення, оцінювання ефективності висловленої пропозиції;
- оволодіння системним підходом, сучасною методологією, методичним інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування власних

пропозицій, оцінки їх наслідків, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність конкретного підприємства (організації, установи).

У методичному плані зміст кваліфікаційної роботи базується на компетентностях студентів, набутих у процесі теоретичного навчання, виконання ними інноваційно-дослідної роботи, а також проходження ними практичної підготовки.

1.4. Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня виконується з метою підтвердження рівня професійної підготовки випускника. Основне завдання – продемонструвати здатність автора вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук на основі компетентностей, набутих в період навчання. У практичній сфері – це вміння застосовувати набуті знання і вивчені методи у вирішенні практичних задач.

1.5. Кваліфікаційна робота здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня виконується з метою підтвердження рівня професійної та наукової підготовки випускника першого рівня вищої освіти. Основне завдання її автора – продемонструвати здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Наукові результати (апробація) кваліфікаційної роботи здобувача першого (бакалаврського) рівня обов'язково повинні бути опубліковані в Збірнику студентських наукових праць ЧТЕІ ДТЕУ або в іншому науковому виданні України.

1.6. Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника і консультантів (у разі потреби) затверджується наказом ЧТЕІ ДТЕУ за поданням завідувача кафедри та гаранта освітньої програми з урахуванням графіка навчального процесу.

1.7. Науковим керівником кваліфікаційної роботи призначається науково-педагогічний працівник кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, і проводить наукові дослідження за відповідним напрямом.

До основних обов'язків наукового керівника кваліфікаційної роботи відносяться:

- допомога студенту в остаточному формулюванні теми дослідження, формування структури роботи та плану;
- надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки інформаційних матеріалів діяльності підприємства – об'єкта написання кваліфікаційної роботи, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогнозних, експертних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності студентом;
- консультування щодо змісту кваліфікаційної роботи, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до неї;
- контроль за виконанням окремих етапів роботи, оформлення поетапних результатів дослідження;

- підготовка студентів до проведення захисту кваліфікаційної роботи;
- складання відгуку про відповідність кваліфікаційної роботи вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

1.8. За дані, викладені у кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень персонально відповідає студент і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу. Порядок перевірки на академічний плагіат визначено у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЧТЕІ ДТЕУ.

1.9. Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Написання кваліфікаційної роботи іншою, ніж державна, мовою можливе за заявою студента, на основі якої здійснюється подання завідувача кафедри та відбувається погодження директором.

1.10. Внесення змін та уточнень до тем/об'єктів кваліфікаційних робіт можливе як виняток не пізніше першого тижня від початку проходження студентами практичної підготовки. Зміни регламентуються наказом ЧТЕІ ДТЕУ, проєкт якого вносить завідувач кафедрою за обґрунтованою заявою студента, погодженою з науковим керівником.

1.11. У період підготовки кваліфікаційних робіт питання щодо стану їх підготовки студентами та дотримання ними календарного графіку систематично заслуховуються на засіданнях випускових кафедр (з відображенням у відповідних протоколах).

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Тематика й науковий рівень кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітній програмі підготовки здобувачів відповідного освітнього ступеня.

2.1.1. Теми кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів іновативно-дослідної тематики випускової кафедри, запитів роботодавців та стейкхолдерів, сучасних досягнень у відповідній предметній галузі або суміжних сферах науки й техніки.

2.1.2. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт розробляється випусковою кафедрою згідно з вимогами освітньої програми та відповідно до затверджених програм дисциплін, опанованих здобувачами відповідного освітнього ступеня, і відображає актуальну проблематику. Тематика щорічно переглядається, затверджується на засіданні кафедри, розміщується на інформаційних ресурсах кафедри.

2.1.3. Тему кваліфікаційної роботи студент обирає із запропонованих кафедрою, погоджує її з науковим керівником. Якщо студент не мав змоги у визначені графіком навчального процесу строки обрати тему кваліфікаційної роботи – це робить науковий керівник. Разом із вибором теми визначається об'єкт, на матеріалах якого буде виконуватися кваліфікаційна робота. Діяльність об'єкта дослідження повинна створювати можливість інформаційного забезпечення дослідження обраної теми.

2.1.4. За погодженням із науковим керівником студент може запропонувати самостійно сформульовану тему дослідження за умови

обґрунтування доцільності її розроблення, ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями у спеціалізованих наукових виданнях, а також враховуючи свої наукові та професійні інтереси, що були проявлені під час написання курсових робіт, підготовки статей та конкурсних наукових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях і т.п.

2.1.5. Кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та організації, що уклали з ЧТЕІ ДТЕУ договори про навчання (підготовку) або мають з інститутом договори / меморандуми про співпрацю. Рекомендовано також передбачити теми кваліфікаційних робіт, які у майбутньому можуть трансформуватися у теми робіт на здобуття наступного ступеня вищої освіти.

2.1.6. Кваліфікаційна робота може носити теоретичний характер. При цьому вона повинна містити фундаментальні дослідження, мати наукову новизну, теоретичну цінність та практичну значущість.

Виконання кваліфікаційної роботи на абстрактну тему, без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність об'єкту дослідження, не допускається. Якщо немає пропозицій студента щодо об'єкта дослідження, випускова кафедра призначає підприємство, з яким ЧТЕІ ДТЕУ має відповідний договір / меморандум про співпрацю.

2.1.7. Формулювання теми повинно бути чітким, лаконічним та не містити неоднозначного тлумачення. У темі зазначається об'єкт, який досліджується, або підприємство, організація тощо, за матеріалами якого виконується робота .

2.1.8. Після остаточного узгодження теми кваліфікаційної роботи з науковим керівником студент подає Заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій зазначає назву теми і повну назву об'єкта дослідження (Додаток А).

2.2. Затвердження змісту (плану) кваліфікаційної роботи здійснюється після опрацювання поглибленого вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спеціальної вітчизняної і зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми (бажано використовувати джерела за останні 5-7 років, винятки допустимі для базових видань з опрацьованої тематики), результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань, а також містить результати теоретичних, експериментальних досліджень.

2.3. Після опрацювання джерел студент складає план, який узгоджується з науковим керівником, за необхідності з консультантом, та обов'язково із завідувачем випускової кафедри. Розгорнутий план зазначається у Завданні на кваліфікаційну роботу студентів (далі-Завдання) (Додаток Б), який, за погодженням наукового керівника, може корегуватися, про що робляться відповідні записи у затвердженому варіанті.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи застосовуються методичні й технічні прийоми наукової роботи.

3.2. Норми наукової комунікації регламентують характер викладення інформації, передбачаючи відмову від висловлювання власної думки від

першої особи. У зв'язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» вживається займенник «ми», оскільки дослідження здійснюється під постійним консультуванням з боку наукового керівника. Науковий керівник є взірцем моральності для студента щодо ставлення до науки та до авторських прав згідно з Етичним кодексом ученого України, Етичним кодексом науково-педагогічного працівника/співробітника ЧТЕІ ДТЕУ та Етичним кодексом здобувача вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ.

3.3. Перевірка на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЧТЕІ ДТЕУ.

3.4. Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висуваються до наукових робіт (Додаток В). Оформлення текстової частини кваліфікаційної роботи повинно відповідати вимогам Національного стандарту України «Інформація та документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. ДСТУ 3008:2015».

3.5. Оформлення списку використаних джерел повинно відповідати вимогам національного стандарту України «Інформація та документація. Бібліографічне цитування. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015».

Список використаних джерел формується по мірі посилання у роботі згідно з ДСТУ 8202:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне цитування. Загальні вимоги та правила складання».

3.6. Загальний обсяг роботи має становити 25-40 сторінок друкованого тексту формату А4, розмір шрифту - 14 кегль, міжрядковий інтервал - 1,5 та регламентується відповідно до специфіки освітньої програми.

4. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються студенти, які успішно виконали вимоги навчального плану/індивідуального навчального плану студента, у т.ч. програму практичної підготовки та склали сесію.

4.2. Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою кафедрою, в т.ч. строки подання на рецензування науковому керівникові окремих розділів і роботи у цілому.

4.3. На період виконання кваліфікаційних робіт на випусковій кафедрі складається розклад проведення консультацій науковими керівниками, згідно з яким забезпечується системна робота над кваліфікаційною роботою студентів та наукових керівників.

4.4. Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у строки, визначені у Завданні, але не пізніше 30 календарних днів до засідання екзаменаційної комісії (ЕК). У разі зауважень наукового керівника кваліфікаційна робота повертається студентові на доопрацювання.

4.5. Після виправлення всіх зауважень наукового керівника

кваліфікаційна робота подається на перевірку академічного плагіату не пізніше, ніж за два тижні до дати захисту у строки, визначені у Завданні. Рекомендовані показники оригінальності текстів для кваліфікаційних робіт визначено у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату у ЧТЕІ ДТЕУ. За результатами успішної перевірки на оригінальність тексту, за наявності зовнішньої рецензії (відгуку) кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі, але не пізніше, ніж за 5 календарних днів до захисту, а науковий керівник пише відповідну рецензію (позитивну чи негативну) і виносить роботу на розгляд комісії по захисту кваліфікаційних робіт.

4.6. У випадку недотримання календарного графіку виконання кваліфікаційних робіт, науковий керівник надає інформацію на засіданні кафедри (з відображенням у відповідних протоколах) та готує службову записку щодо наявності відхилень від графіку підготовки кваліфікаційної роботи, але не пізніше 30 днів до засідання ЕК із захисту кваліфікаційної роботи. Витяг з протоколу засідання кафедри передається начальнику навчального відділу, який складає службову записку на ім'я директора та проєкт наказу ЧТЕІ ДТЕУ про відрахування студента з інституту.

4.7. Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення кваліфікаційної роботи та надає відгук, в якому зазначається:

- актуальність дослідження;
- сучасність використаних методів дослідження;
- рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;
- вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми;
- логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- участь студента у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методиці;
- повнота розкриття теми; перспективність запропонованих рекомендацій;
- недоліки роботи та зауваження; рекомендація до захисту.

4.8. Кваліфікаційна робота обов'язково повинна бути рецензована. Рецензування доручають висококваліфікованим фахівцям (викладачам, науковцям, провідним фахівцям виробничих, торговельних, наукових, проєктних організацій тощо).

4.9. Кваліфікаційна робота може містити рецензію (відгук) від підприємства (установи, організації і т.п.), за матеріалами якого проведено дослідження. Рецензія завіряється підписом його керівника та печаткою/копія витягу з ЄДР, що підтверджує достовірність наведених у кваліфікаційній роботі матеріалів щодо діяльності підприємства-об'єкта дослідження.

4.10. При рецензуванні кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення проблеми;

- використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освітнього ступеня бакалавра, чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістовної частини роботи;
- висновок про можливість допуску до захисту.

4.11. Зовнішня рецензія (відгук) надається письмово і містить загальний висновок щодо рекомендації до захисту.

4.12. Титульна сторінка (Додаток Г) кваліфікаційної роботи містить підписи: студента, наукового керівника, консультанта (за необхідності).

4.13. У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження тощо, кваліфікаційна робота на рецензування не приймається і до захисту не допускається.

4.14. Кваліфікаційна робота окремо має містити анотацію обсягом до 2-ох сторінок українською та англійською мовами (або іншою іноземною мовою, яку вивчав студент), повинна стисло відображати загальну характеристику та основний зміст кваліфікаційної роботи (Додаток Д).

4.15. З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту випускова кафедра відповідно до графіку підготовки організовує попереднє заслуховування представлених студентом основних положень кваліфікаційної роботи.

4.16. Попередній захист кваліфікаційної роботи проходить із залученням профільних фахівців кафедри, гаранта освітньої програми та завідувача кафедри.

4.17. Члени попереднього захисту кваліфікаційних робіт роблять узагальнений висновок про готовність кваліфікаційної роботи до захисту, про що ставить відповідну позначку в індивідуальному плані завдання на виконання кваліфікаційної роботи.

4.18. Студенти, кваліфікаційні роботи яких на попередньому захисті і розгляді були оцінені позитивно, допускаються до захисту на засіданні ЕК не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи (відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у ЧТЕІ ДТЕУ»). У такий же термін студент подає на кафедру зшити кваліфікаційну роботу.

4.19. Студент готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій на 7-10 хвилин, а також необхідний роздатковий матеріал – наочну ілюстрацію відповідних тверджень під час доповіді, зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати чисельному складу ЕК.

4.20. Якщо студент планує захищати кваліфікаційну роботу іноземною мовою, робота повинна бути підготовлена цією ж мовою. При цьому науковий керівник кваліфікаційної роботи має володіти мовою її написання. Для одержання дозволу на захист роботи іноземною мовою студент подає на ім'я начальника навчального відділу заяву із візою завідувача випускової кафедри, закріпленого за кафедрою відповідального

викладача іноземної мови, керівника кваліфікаційної роботи та гаранта освітньої програми. До складу ЕК у такому випадку має бути включений викладач або фахівець-практик, який володіє відповідною іноземною мовою.

4.21. Публічний захист кваліфікаційних робіт може відбуватися у ЧТЕІ ДТЕУ або на базі підприємств, установ і організацій, з якими укладені договори/меморандуми про співпрацю та/або на підприємствах, установах і організаціях, на базі яких виконувалась кваліфікаційна робота.

Відповідно до наказу ЧТЕІ ДТЕУ, у виключних випадках, публічний захист кваліфікаційної роботи може здійснюватися онлайн з використанням дистанційних технологій навчання.

4.22. Після захисту кваліфікаційних робіт секретарі ЕК передають їх електронні версії до електронної бази ЧТЕІ ДТЕУ, а паперові версії кваліфікаційних робіт, що пройшли процедуру захисту, передаються за актом в архів ЧТЕІ ДТЕУ на зберігання. Метадані кваліфікаційних робіт (включаючи титульну сторінку, зміст та анотацію) оприлюднюються шляхом розміщення у колекції «Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти» інституційного репозитарія ЧТЕІ ДТЕУ.

5. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

5.1. Оцінка якості виконання і захисту студентами кваліфікаційної роботи здійснюється диференційовано за 100-бальною шкалою ДТЕУ з подальшим переведенням її в національну шкалу.

5.2. Підсумкову оцінку визначає комісія, що проводить захист кваліфікаційних робіт. Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист кваліфікаційної роботи.

Об'єкт оцінювання	Максимальна кількість балів, яку може одержати студент
Розкриття змісту кваліфікаційної роботи	60
Оформлення кваліфікаційної роботи	15
Захист кваліфікаційної роботи	25

Критерії оцінювання змісту кваліфікаційної роботи (зміст, оформлення, захист) подано у додатку Е.

5.3. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання ДТЕУ в національну шкалу здійснюється у такому порядку:

Оцінка за 100-бальною шкалою ДТЕУ (бали)	Оцінка за національною шкалою
90-100	відмінно
82-89	добре
75-81	
69-74	задовільно
60-68	
35-59	незадовільно – необхідно переробити роботу відповідно до визначених зауважень
1-34	незадовільно – необхідно підготувати новий варіант

6. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Дане Положення вступає в силу з моменту його затвердження

6.2. Випускова кафедра розробляє методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних робіт за певною спеціальністю/освітньою програмою, в яких зазначаються особливості їх підготовки з урахуванням специфіки об'єктів дослідження, викладаються методичні поради щодо розкриття тих чи інших наукових проблем, а також наводиться орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт тощо.

Завідувачу кафедри _____

(назва кафедри)

(Прізвище, ініціали завідувача кафедрою)

Здобувача _____

_____ рівня вищої освіти

Спеціальності _____

освітньої програми _____

(Прізвище, ініціали здобувача вищої освіти)

(Контактний номер телефону)

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи : _____

За матеріалами _____

та призначити науковим керівником _____

Дата

підпис

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**Кафедра
Спеціальність
Освітня програма**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

« » _____ 202 р.

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу студентів**

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи:

Затверджена наказом директора від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: «__» _____ 2024 р

3. Цільова установка та вихідні дані до кваліфікаційної роботи:

Мета кваліфікаційної роботи:

Об'єкт дослідження:

Предмет дослідження:

4. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

5. Зміст кваліфікаційної роботи, перелік питань за кожним розділом

6. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи		
2.	Оформлення і затвердження завдання на кваліфікаційну роботу		
3.	Написання 1 розділу кваліфікаційної роботи		
4.	Написання, оформлення та здача керівнику наукової статті, тези		
5.	Написання 2 розділу кваліфікаційної роботи		
6.	Написання 3 розділу кваліфікаційної роботи		
7.	Висновки		
8.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру та перевірку плагіату		
9.	Захист кваліфікаційної роботи в ЕК		

6. Дата видачі завдання: « » вересня 202_ року

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (ім'я, прізвище)

Завдання прийняв до виконання студент

_____ (ім'я, прізвище)

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ОСНОВНОГО ТЕКСТУ ТА ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи слід застосувати методичні й технічні прийоми наукової роботи. Особа, яка здобуває освітній ступінь бакалавра, повинна уміти оформлювати результати досліджень відповідно до вимог.

Кваліфікаційна робота подається у надрукованому за допомогою комп'ютера вигляді. Робота має бути надрукована на одній стороні стандартного аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм). При цьому бажано використовувати наступні *параметри комп'ютерного друку*: міжрядковий інтервал – 1,5; шрифт – Times New Roman з 14 кеглем. При оформленні таблиць дозволяється використовувати одинарний інтервал, а шапки таблиць та дані можна виконувати меншим шрифтом за розміром, але не менше, ніж 10 кеглем.

Текст кваліфікаційної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких *розмірів полів*: з лівого боку – не менш за 25 мм, з правого – не менш за 15 мм, зверху – не менш за 20 мм, знизу – не менш за 20 мм.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи поділяють на розділи та підрозділи (параграфи). Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами по центру сторінки. Заголовки підрозділів (параграфів) друкують з абзацу маленькими літерами (крім першої великої). *Крапку в кінці заголовків не ставлять*. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати одному рядку.

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи (вступ, розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел) треба починати з нової сторінки.

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, додатків, рисунків, таблиць подають *арабськими цифрами* без знака №. «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ» та «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» не нумеруються. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумеруються арабськими цифрами в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається із номера підрозділу і номера параграфу, розділених крапкою, наприклад: 1.2 (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок.

Нумерація сторінок кваліфікаційної роботи має бути наскрізною, включаючи ілюстрації і проставляється в правому верхньому куті аркуша без крапки. *Першою сторінкою є титульний аркуш*, який входить до загальної нумерації сторінок. Нумерація проставляється, починаючи зі «ВСТУПУ» і закінчується останнім листком роботи.

Ілюстрації виконуються за допомогою комп'ютера. Вони повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією після номера ілюстрації. Ілюстрації позначають словом «Рис. ».

Ілюстрації (схеми, графіки, рисунки, тощо) у кваліфікаційній роботі необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Усі ілюстрації (графіки, схеми) іменуються рисунками, які нумеруються послідовно у межах розділу арабськими цифрами, за винятком ілюстрацій в додатках. Номер рисунку складається із номера розділу та порядкового номера рисунку, розділених крапкою, наприклад: Рис. 2.3 (третій рисунок другого розділу). Номер та назва рисунку розміщується **під відповідним рисунком по центру**. Наприклад, другий рисунок третього розділу:

Рис.3.2.

Цифровий і текстовий матеріал бажано подавати у формі таблиць та рисунків.

Кожний розділ має містити щонайменше 1-2 ілюстрації та 1-2 таблиці. Ілюстрації слід наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках проекту (роботи), включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, рекомендується розміщувати у додатках. За потреби, ілюстрації доповнюють або поясненнями, або коментарем.

Цифровий матеріал у роботі (проекті) необхідно подавати у вигляді таблиці. Таблиця має мати назву та номер. Нумерують таблиці послідовно суцільною нумерацією в межах розділу арабськими цифрами (за винятком таблиць, що наводяться у додатках). Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених між собою крапкою. У правому верхньому куті над заголовком таблиці курсивом вказують «Таблиця» та її номер. У наступному рядку, по центру, вказують назву таблиці (жирним шрифтом малими літерами (крім першої великої)). Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Наприклад:

Таблиця 1.2

Назва таблиці

Заголовок графи	Заголовок графи	Заголовок графи	Заголовок графи	
			підзаголовок графи	підзаголовок графи
Заголовок рядка				
Заголовок рядка				

Таблицю бажано розміщувати на одній сторінці.

При перенесенні частини таблиці на іншу сторінку у верхньому правому куті вказується «Продовження табл. 1.2» або «Закінчення табл. 1.2» Крім того, верхній рядок таблиці має містити заголовки стовпців.

При поділі таблиці на частини допускається її шапку або заголовки рядків замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Потрібно уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф. Лаконічності потребують і назви заголовків рядків. Слова, що повторюються, слід виносити до узагальнюючих заголовків, об'єднувальних рубрик.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Посилання на таблиці вказують скорочено, наприклад, «... подано в табл. 1.2.» (друга таблиця першого розділу).

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (-).

Формули, нумерують у межах розділу арабськими цифрами. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, відокремлених крапкою. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули зазначають порядковим номером формули в дужках, наприклад: «... у формулі (2.1)». Пояснення значень символів 1 числових коефіцієнтів формули наводять під нею в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу 1 числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Кожна формула відокремлюється від тексту одним вільним рядком. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаків: (=), (+), (-), (x), (÷).

Формули та рівняння виконуються у формульному редакторі Microsoft Equation 3.0 або MathType 4.0 Equation, розташовуються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядка.

Вище і нижче формули повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Наприклад:

Досліджувані показники якості переводяться у безрозмірний вигляд за допомогою формули:

$$P_i = \frac{p_i - p_i^{\text{бп}}}{p_i^{\text{ет}} - p_i^{\text{бп}}}$$

де P_i - показник якості у безрозмірному вигляді;

p_i - показник якості у натуральному вигляді;

$P_i^{\text{бр}}$ - бракувальний показник якості;

$P_i^{\text{ет}}$ - еталонний показник якості.

Посилання. Якщо у тексті кваліфікаційної роботи наведено цитати, статистичні дані, запозичений матеріал та ін., необхідно зробити посилання на

першоджерела інформації згідно ДСТУ 8302:2015. Посилання на літературні джерела слід зазначати після відповідного абзацу тексту кваліфікаційної роботи у квадратних дужках (позатекстове бібліографічне посилання). Наприклад, [12] чи [12, с. 58] означає: 12 – порядковий номер джерела, позначеного у списку використаних джерел, 58 – сторінка з цього джерела.

Посилання на ілюстрації, формули, таблиці кваліфікаційної роботи, додатки вказують їх порядковими номерами. Наприклад: рис.2.2, формула (3.3), табл. 3.1.

У повторних посиланнях на ілюстрації і таблиці вказують скорочено слово «дивися», наприклад: «див. табл. 1.1».

Список використаних джерел. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис оформлюється згідно з Національним стандартом України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015».

Джерела, що використані для написання наукових робіт, слід розміщувати по мірі посилання у роботі. До списку літератури включаються всі публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Джерела вказуються тією мовою, якою вони видані. Неприпустимим є переклад російських видань українською мовою. Не допускаються літературні джерела російських видань та російською мовою.

Література іноземними мовами наводиться в кінці списку використаної літератури. Відомості про джерела, що включені до списку, подаються згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи і розміщуються в порядку посилань у тексті. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки. З правого боку рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд – велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, Додаток А, Додаток Б тощо. Єдиний додаток позначається як Додаток А.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д; формула (А.1) – перша формула додатка А.

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**Кафедра харчових технологій, готельно-ресторанного і туристичного
сервісу**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему « _____ »
назва теми

на матеріалах _____
назва підприємства

Студента ___ курсу, ___ групи,
спеціальності *(шифр, назва)*
освітньої програми *(назва)*

(підпис студента)

Прізвище, ім'я,
по батькові

Науковий керівник
*(науковий ступінь
вчене звання)*

(підпис керівника)

Прізвище, ім'я,
по батькові

Завідувач кафедри
*(науковий ступінь
вчене звання)*

(підпис завідувача кафедри)

Прізвище, ім'я,
по батькові

Чернівці 20__

Розкриття змісту бакалаврської роботи

Кількість балів: 60

Критерій 100% (60 балів)	Вищий стандарт 100% (60 балів)	Відповідає стандартам 67 % (40 балів)	Наближення до стандартів 34% (20 балів)	Нижче стандартів
Відповідність тези темі дослідження 11%	У тезі названа тема дослідження та викладено основні моменти для обговорення. 6.6	У тезі зазначена тема дослідження. 4.4	У тезі викладено всі основні або деякі моменти для обговорення, проте назва теми не згадується. 2.2	У тезі не названо тему дослідження і відсутній огляд того, що буде обговорюватись.
Підтримка позиції автора 11%	Робота містить 3 або більше доказів (факти, статистика, приклади, досвід із реального життя), які підтверджують висловлення позиції. Автор передбачає занепокоєння, упередження чи аргументи читача та подає принаймні 1 контраргумент. 6.6	Робота містить 3 або більше доказів (факти, статистика, приклади, досвід із реального життя), які підтверджують висловлення позиції. 4.4	Робота містить 2 докази (факти, статистичні дані, приклади, досвід із реального життя), які підтверджують висловлення позиції. 2.2	Робота містить 1 доказ або взагалі не містить фактів, статистики, прикладів, досвіду із реального життя тощо. 0
Докази та приклади 11%	Усі докази та приклади є конкретними та доречними, які пояснюють, як кожен з доказів підтверджує позицію автора. 6.6	Більшість доказів і прикладів є конкретними і доречними, пояснюють як кожен з доказів підтверджує позицію автора. 4.4	Щонайменше один із доказів та прикладів є релевантним та показує, як ці докази підтверджують позицію автора. 2.2	Докази та приклади НЕ мають значення та/або не пояснюють позицію автора. 0

Критерій 100% (60 балів)	Вищий стандарт 100% (60 балів)	Відповідає стандартам 67 % (40 балів)	Наближення до стандартів 34% (20 балів)	Нижче стандартів
Послідовність та логічність викладу 11%	Аргументи щодо підтвердження думок подаються у логічному порядку, що надає цікавості та полегшує спостереження за авторським "баченням". 6.6	Аргументи надаються у досить логічному порядку, що дозволяє досить легко прослідкувати авторський хід думок. 4.4	Деякі деталі та аргументи подано неочікувано та нелогічно, що відволікає читача та робить есе трохи заплутаним. 2.2	Багато деталей або аргументів наведено в неочікуваному або нелогічному порядку, що відволікає читача та робить есе дуже заплутаним. 0
Висновки 11%	Висновок вагомий і залишає читачеві тверде розуміння позиції автора. Заключний абзац починається з ефективного перефразування викладу позиції автора. 6.6	Висновок впізнаваний. Позиція автора повторюється в перших двох реченнях заключного абзацу. 4.4	Позиція автора повторюється в заключному абзаці, але не на його початку. 2.2	Висновок відсутній, просто закінчується текст. 0
Джерела 11%	Усі джерела, що використовуються для цитат, статистичних даних та фактів, є достовірними та цитуються правильно. 6.6	Усі джерела, що використовуються для цитат, статистичних даних та фактів, заслуговують довіри, і більшість із них цитуються правильно. 4.4	Більшість джерел, що використовуються для цитат, статистики та фактів, є достовірними та цитуються правильно. 2.2	Багато джерел є підозрілими (не заслуговують довіри) та/або не цитуються правильно. 0
Оригінальність та актуальність теми 11%	Тема оригінальна, відповідає актуальним тенденціям ринку 6.6	Тема має достатній рівень оригінальності та актуальності для конкретного ринкового середовища 4.4	Тема дещо узагальнена, проте містить окремі актуальні проблеми 2.2	Тема узагальнена, не містить чіткої проблематики чи актуальних невіршених частин 0

Продовження додатку Е

Критерій 100% (60 балів)	Вищий стандарт 100% (60 балів)	Відповідає стандартам 67 % (40 балів)	Наближення до стандартів 34% (20 балів)	Нижче стандартів
Аналітична частина 11%	Робота містить повноцінну, якісно обчислену аналітичну частину. Є різні сценарії розвитку, присутній прогноз. 6.6	Аналітична частина роботи представлена основними, стандартними розрахунками, є прогноз. 4.4	Аналітична частина представлена лише основними показниками, процедура обчислення не визначена. Прогнози відсутні. 2.2	Аналітична частина повністю відсутня, або представлена лише фінансовими показниками без алгоритмів обчислення. 0
Актуальність та практичність варіантів розв'язку проблеми 12%	Запропоновані шляхи розв'язку проблеми є цілком практичними та актуальними, можуть ефективно впроваджуватись в практику підприємства/організації 7.2	Шляхи розв'язку проблеми в загальному окреслені, актуальні можуть впроваджуватись за умови та адаптації до змінних умов середовища 4.8	Варіанти вирішення проблем є загальними, не містять конкретики та практичності, але в загальному відображають актуальні напрямки розвитку. Потребують доопрацювання. 2.4	Шляхів покращення позиції, або вирішення проблеми не запропоновано, або в розділі містяться лише загальні беззмістовні фрази 0

Оформлення бакалаврської роботи

Кількість балів: 15

Критерій 100%	Вищий стандарт 100% (15 балів)	Відповідає стандартам 67 % (10 балів)	Наближення до стандартів 34% (5 балів)	Нижче стандартів
Наявність усіх структурних елементів 13%	Присутні всі обов'язкові структурні підрозділи та додаткові елементи, які додаються до бакалаврської роботи (таблиці, графіки тощо). 1.95	Всі обов'язкові елементи присутні. 1.3	Відсутній один обов'язковий елемент, але є додаткові елементи (наприклад, таблиці, графіки, тощо). 0.65	Бракує декількох обов'язкових елементів. 0
Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження 13%	Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження чітко визначена та сформульована. 1.95	Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження визначена, але дещо незрозуміло сформульована. 1.3	Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження частково визначена та дещо незрозуміло сформульована. 0.65	Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження є помилковою або неактуальною. 0
Орфографія, пунктуація та граматики 13%	У бакалаврській роботі є по одній помилці (або менше) у написанні, пунктуації та граматиці. 1.95	У бакалаврській роботі є дві або три помилки в орфографії, пунктуації та граматиці. 1.3	У бакалаврській роботі є чотири помилки в орфографії, пунктуації та граматиці. 0.65	У бакалаврській роботі є більше 4 помилок в орфографії, пунктуації та граматиці. 0
Рисунки/схеми/таблиці 13%	Чіткі, точні схеми, що полегшують розуміння дослідження. Рисунки/схеми/таблиці позначено акуратно і точно. 1.95	Рисунки/схеми/таблиці позначено акуратно та точно. 1.3	Рисунки/схеми/таблиці позначено. 0.65	Необхідні рисунки/схеми/таблиці відсутні АБО відсутні важливі позначення. 0

Продовження додатку Е

Критерій 100%	Вищий стандарт 100% (15 балів)	Відповідає стандартам 67 % (10 балів)	Наближення до стандартів 34% (5 балів)	Нижче стандартів
Етапи проведення роботи 13%	Здійснення дослідження в рамках бакалаврської роботи перелічено у необхідному порядку покроково. Кожен крок пронумеровано і подано у вигляді окремого речення. 1.95	Здійснення дослідження в рамках бакалаврської роботи перераховано в логічному порядку, але кожен крок не пронумеровано та/або не оформлено окремими реченнями. 1.3	Здійснення дослідження в рамках бакалаврської роботи перераховано, але їх розміщено не в логічному порядку. 0.65	Опис здійснення дослідження в рамках бакалаврської роботи не містить точного переліку її етапів. 0
Інформаційні та довідкові джерела, використані для проведення дослідження 13%	Було використано та процитовано правильно 20 і більше авторитетних джерел. Студент/ка подає матеріал власними словами. 1.95	Було використано та правильно процитовано 10-15 авторитетних джерел. Студент/ка подає матеріал власними словами. 1.3	Деякі додаткові джерела, які використовуються та цитуються правильно, не є авторитетними. Студент/ка подає матеріал власними словами. 0.65	Студент/ка копіює матеріал, а не передає власними словами, та/або джерела цитуються неправильно. 0
Оформлення списку використаних джерел 13%	Всі використані для написання бакалаврської роботи джерела чітко та точно описані, відповідно до вимог. 1.95	Майже всі використані джерела чітко і точно описані. 1.3	Більшість використаних джерел точно та чітко описані. 0.65	Багато матеріалів описано неточно АБО взагалі не описано. 0
Зовнішній вигляд бакалаврської роботи 9%	Бакалаврська робота виконана відповідно до технічних вимог, містить назви розділів/підрозділів, назви таблиць, рисунків та схем, оформлених відповідно до вимог 1.35	Бакалаврська робота виконана відповідно до технічних вимог, містить назви розділів/підрозділів, назви таблиць, рисунків та схем, оформлені не завжди чітко для візуального сприйняття 0.9	Бакалаврська робота виконана відповідно до технічних вимог, але матеріал візуально не впорядковано. 0.45	Бакалаврська робота виконана без дотримання технічних вимог і виглядає неакуратно та/або пошкодженою. 0

Захист бакалаврської роботи

Кількість балів: 25

Критерій 100%	Вищий стандарт 100% (25 балів)	Відповідає стандартам 67 % (17 балів)	Наближення до стандартів 34% (9 балів)	Нижче стандартів
Рівень володіння матеріалом 17%	Студент/ка повністю підготовлений/на і, очевидно, готувався/готувалася напередодні. 4.25	Студент/ка здається досить підготовленим/ою, але, можливо, необхідно було ще декілька репетицій. 2.89	Студент/ка дещо підготовлений/а, але очевидно, що підготовки бракувало. 1.53	Студент/ка, здається, зовсім не готовий/а до захисту. 0
Ліміт часу 17%	Захист та презентація бакалаврської роботи триває 6-10 хвилин. 4.25	Захист бакалаврської роботи триває 4-5 хвилин. 2.89	Захист бакалаврської роботи триває 3 хвилини. 1.53	Презентація триває менше 3 хвилин АБО більше 10 хвилин. 0
Наявність презентації / засобів унаочнення в процесі захисту роботи 17%	Студент/ка використовує підготовлену розлогу презентацію та/або кілька видів унаочнення результатів дослідження, які демонструють значну роботу/креативність та впливають на покращення сприйняття бакалаврської роботи 4.25	Студент/ка 1 вид унаочнення результатів дослідження, який демонструє значну частину результатів проведеного дослідження та покращує сприйняття бакалаврської роботи. 2.89	Студент/ка використовує мінімальний обсяг унаочнення результатів дослідження, що не повністю висвітлює не усі змістові частиники бакалаврської роботи 1.53	Студент/ка не використовує презентацію та/або унаочнення результатів дослідження, АБО вибрані методи погіршують сприйняття бакалаврської роботи. 0

Продовження додатку Е

Лексика 17%	Використовує відповідну лексику для аудиторії. Розширює словниковий запас аудиторії, використовуючи нові слова для більшості слухачів. 4.25	Використовує відповідну лексику для аудиторії. У виступ включає 1-2 незнайомих слова для більшості аудиторії. 2.89	Використовує лексику, що відповідає аудиторії, але не включає незнайомих слів. 1.53	Використовує кілька (5 і більше) слів чи фраз, незрозумілих для аудиторії. 0
Фокус на темі 17%	Фокусується на темі виступу впродовж 100% часу. 4.25	Фокусується на темі впродовж 90-99% часу. 2.89	Фокусується на темі впродовж 75%-89% часу. 1.53	Важко було сказати про що був виступ. 0
Експертність 15%	Демонструє повне розуміння теми. 3.75	Демонструє хороше розуміння теми. 2.55	Демонструє добре розуміння частин теми. 1.35	Здається, не дуже добре розуміє тему. 0

